

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Orientering om møde i EU's Konkurrenceevneråd (rum- og forskningsdelen) den 29. november 2019

På mødet i EU's Konkurrenceevneråd (rum- og forskningsdelen) den 29. november 2019 er der otte punkter på dagsordenen.

RUM

Rådskonklusioner om rumløsning for et bæredygtigt Arktis

Regeringen støtter formandskabets udkast til rådskonklusioner. Generelt anser regeringen det for meget positivt for Rigsfællesskabet, at Kommissionen og Rådet har fokus på rumrelaterede aktiviteter i Arktis.

Regeringen bakker op om, at man indtænker Arktis i EU's kommende samlede rumprogram, både ved udvikling af nye tjenester men også videreudvikling af eksisterende, og det er i dansk interesse, at øget satellitdækning bliver prioriteret på europæisk plan.

Regeringen finder det vigtigt, at der tages højde for brugerbehov, og at løsningerne kan bidrage til at styrke digitaliseringen og en bæredygtig økonomi i de arktiske samfund.

Bæredygtig brug af rummet

Regeringen støtter drøftelsen om bæredygtig brug af rummet og finder, at den ligger i naturlig forlængelse af internationale drøftelser i FN-regi og i forlængelse af forhandlingerne om EU's kommende rumprogram.

Som følge af den stigende afhængighed af rumbaserede systemer, anser regeringen det for vigtigt at etablere sikkerhed i rummet. Regeringen støtter, at EU har fokus på mulighederne for at bekæmpe og nedbringe rumsrot som følge af egne aktiviteter i rummet.

FORSKNING

Forslag til forordning om det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) (omarbejdning) og forslag til den Strategiske Innovationsdagsorden for EIT

Regeringen er overordnet positiv over for formålet med EIT og dets primære instrument, KICerne. Det er en stærk prioritet for regeringen at skabe øget sammenhæng mellem forskning, uddannelse og innovation i EU-samarbejdet. Hertil finder regeringen det positivt, at der arbejdes for bedre at overføre disse elementer til industrien og dermed fremme innovationskapaciteten.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
77857

Regeringen finder, at der er behov for mere viden om effekten af de otte allerede etablerede KIC'er, herunder om de har bidraget til at indfri formålet om øget sammenhæng mellem uddannelse, forskning og innovation. Regeringen lægger stor vægt på, at der ikke etableres nye KIC'er, før de allerede etablerede KIC'er viser en effekt, der står mål med de anvendte ressourcer. Yderligere vil regeringen lægge stor vægt på, at EIT forordningen ikke gøres tidsneutral, således at den kan forhandles igen, inden en flerårig finansiel ramme fra 2028 træder i kraft.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at KIC'erne ses i sammenhæng med det øvrige partnerskabslandskab under Horisont Europa samt at der etableres synergi og sammenhæng mellem EIT og de øvrige elementer af Horisont Europa herunder blandt andet det Europæiske Innovationsråd.

Afgørelse om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER

Det er pt. uvist om punktet vedr. ITER kommer på dagsordenen for rådsmødet, men jeg vil under alle omstændigheder forelægge det til forhandlingsoplæg i Europaudvalget.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Regeringen er enig med Kommissionen i ITER's potentiale og betydning for udviklingen af fusionsenergi som en bæredygtig energikilde. Regeringen har støttet opførelsen af ITER og ønsker i udgangspunktet, at ITER skal fortsætte, idet regeringen også noterer sig, at EU som "værtspart" ikke kan trække sig ud af projektet inden for rammerne af den internationale aftale.

Regeringen har været meget bekymret for en række forhold, herunder særligt projektets fordyrelse for EU og de deltagende lande samt projektets begrænsede omkostningskontrol. Regeringen har derfor lagt stor vægt på, at projektets styring, ledelse og omkostningskontrol forbedres markant.

Med udgangspunkt i vedtagelsen af rådskonklusionerne den 12. april 2018 vurderer regeringen, at projektstyring og budgetlægning er forbedret betragteligt i forhold til situationen i 2010.

Forslag til forordning om oprettelse af Euratom

Med hensyn til fusionsforskningen støtter regeringen denne. Hvad angår fissionsforskningen mener regeringen generelt, at budgetmidlerne bør koncentreres om sikkerhed og affaldshåndtering i forbindelse med eksisterende reaktorer samt om strålingsbeskyttelse. Dog kan nuklearforskning og teknologi rettet mod medicin fortsat støttes.

Anneks IV til Horisont Europa forordningen (synergier)

For så vidt angår budgetmæssig fleksibilitet, har det fra dansk side hidtil været lagt til grund, at Kommissionens forslag findes for vidtgående, idet spørgsmålet må ses i tæt sammenhæng med det samlede udgiftsniveau.

Det er en prioritet for regeringen at skabe øget indholdsmæssig sammenhæng mellem forskning, uddannelse og innovation. Det er i det lys positivt, at der ses på muligheder for øget synergi mellem Horisont Europa og bl.a. Erasmus+, hvor særligt initiativet om nye strategiske netværk af europæiske universiteter spiller en væsentlig rolle.

Regeringen finder, at øget indholdsmæssig synergi mellem Horisont Europa, Den Europæiske Garantifond for Landbruget, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og LIFE-programmet potentielt kan bidrage til at indfri ambitiøse EU-målsætninger på klima- og miljøområdet under hensyntagen til excellence-princippet.

Regeringen finder endvidere, at øget indholdsmæssig synergi mellem prioriteter inden for Invest EU, Den Europæiske Forsvarsfond og Horisont Europa, herunder det nye Europæiske Innovationsråd (EIC), potentielt kan bidrage til at øge Europas innovationskapacitet, herunder evnen til at omsætte excellent forskning til innovative løsninger.

Betragtninger til Horisont Europa forordningen

Regeringen lægger vægt på, at forslaget vedrørende betragtninger til Horisont Europa forordningen ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme (MFF) for perioden 2021-2027. Regeringen kan støtte de foreslåede betragtninger.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Rådskonklusioner om den opdaterede bioøkonomiske strategi

Fra dansk side bakker man op om de finske ambitioner om at sætte den bioøkonomiske strategi på dagsordenen. Med en stor og effektiv fødevareresektor har Danmark interesse i, at EU fastholder fokus på bioøkonomi, og at bioøkonomi kobles tæt til klima, miljø, energi, den fælles landbrugspolitik og dagsordenen for cirkulær økonomi, som også bidrager til en værditilvækst i primærerhvervet, der samtidig bidrager til at reducere udledningerne af drivhusgasser. Regeringen er overordnet enig i behovet for at omstille den primære produktions- og forarbejdningsindustri til en cirkulær og bæredygtig bioøkonomi, der kan bidrage til værditilvækst og reducere udledningerne af drivhusgasser. Landbrug, skovbrug og den marine sektor kan spille en nøglerolle i denne henseende. For regeringen er det centralt, at rådskonklusionerne understøtter omstillingen til et klimaneutralt EU senest i 2050 med henblik på opfyldelse af Parisaftalen og Verdensmålene. Regeringen vil i den videre proces lægge vægt på udvikling af bioøkonomi på et bæredygtigt grundlag, herunder gode muligheder for forskning og udvikling, for udbredelsen af bioraffineringsanlæg og udvikling af bioøkonomiske forretningsmodeller.

Jeg vil forelægge punkterne vedr. EIT, ITER og Euratom for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg. De øvrige punkter forelægges til orientering.

Med venlig hilsen

Ane Halsboe-Jørgensen